

**Oponentský posudek na diplomovou práci Michaely Polívkové
na téma
„Problematika trestu odnětí svobody na doživotí“**

Rozsah diplomové práce: 56 stran vlastního textu

Datum odevzdání práce: 7. 5. 2014

1. Aktuálnost tématu:

Trest odnětí svobody na doživotí představuje nejpřísnější prostředek sankčního systému. Jde tedy o téma závažné, které zasluhuje trvalou pozornost.

2. Náročnost tématu:

Zpracování tématu předpokládá důkladnou znalost problematiky sankcionování nejen z pohledu trestního práva, ale i penologie. Diplomantkou zvolené pojetí práce zahrnující vývoj doživotního trestu vyžaduje též studium historickoprávních souvislostí tohoto trestu. Při zkoumání problematiky doživotního trestu se nelze obejít bez znalosti konkrétních podmínek výkonu tohoto trestu v českých věznicích.

3. Hodnocení práce podle stanovených kritérií:

Cílem práce je podat komplexní obraz problematiky trestu odnětí svobody na doživotí, analyzovat jeho současnou právní úpravu a uvážit možnost jejích případných změn (viz zejména str. 1 a str. 54 práce). Formulaci cíle práce považuji za vhodnou.

Koncepce práce je zvolena v souladu se stanoveným cílem. Její východisko tvoří charakteristika základních pojmů (trestu a jeho účelu obecně a účelu doživotního trestu zvláště) a nástin historie trestu odnětí svobody na doživotí od roku 1918 do současnosti (kapitola 1 a 2). Těžiště práce je v rozboru právní úpravy podmínek pro ukládání doživotního trestu a podmínek jeho výkonu (kapitola 3 a 4), doplněném stručným pojednáním o významu doživotního trestu jako alternativy trestu smrti nebo dlouhodobého trestu odnětí svobody (kapitola 5). K dokreslení problematiky je do samostatné kapitoly zařazen popis osobnostních profilů vybraných vězňů, kteří v současné době vykonávají doživotní trest v českých věznicích (kapitola 6). Práce je uzavřena celkovým zhodnocením právní úpravy doživotního trestu spolu s formulací podnětů de lege ferenda. Výklad je podaný přehlednou formou.

Po metodologické stránce práce vychází zejména ze studia odborné literatury. Její okruh lze považovat ještě za dostatečný, přestože v něm chybí některé významné publikace zabývající se problematikou dlouhodobých trestů odnětí svobody (např. práce Suchého, Praha: Leges, 1991, nebo Kalvodové, Brno: Masarykova univerzita, 2002, a další). Kromě odborné literatury čerpala diplomantka své poznatky též z aktuálních internetových zdrojů a soudní judikatury. Práce s literaturou odpovídá stanovené normě.

Práce podává rámcový obraz dané problematiky. Výklad je však na řadě míst jen povrchní. Vlastní rozbor právních podmínek ukládání doživotního trestu a podmínek jeho výkonu čítá necelých 13 stránek, a to včetně doslovné citace znění ustanovení zákonných a podzákonných předpisů, týkajících se doživotního trestu. Diplomantka se při výkladu dopustila některých věcných chyb. Tak na str. 6 vymezuje účel trestu v českém trestním právu v rozporu se záměrem zákonodárce jen na podkladě relativní trestní teorie a takové pojetí vydává za projev smíšené teorie trestání. Hrubé pochybení je v citaci ustanovení § 54 odst. 3 TZ na str. 18 práce a také v navazujícím výkladu na str. 19 práce. Účinná ochrana společnosti a neexistence naděje napravit pachatele trestem odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let jsou dvě podmínky stanovené zákonem alternativně a nikoli kumulativně, jak diplomantka na těchto místech uvádí. Výklad o programech zacházení s odsouzenými, podaný na str. 31 - 33 práce, představuje jen velmi obecnou informaci bez hlubšího zaměření na

způsob uplatňování těchto programů u doživotních vězňů. Podobný charakter má i popis věznic, v nichž je doživotní trest vykonáván (viz str. 34 – 38). S ohledem na omezený rozsah podaného právního rozboru lze pozastavit poměrně rozsáhlý popis osobností vybraných odsouzených vězňů, který v práci zabírá celých 10 stran.

V práci nacházím i písařské nepřesnosti, z nichž upozorňuji na nesprávné psaní slova „standardní“ (viz str. 25).

4. Otázka k obhajobě:

Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody na doživotí a možnosti zdokonalení jeho právní úpravy.

5. Práci ještě doporučuji k obhajobě.

6. Navržený kvalifikační stupeň: dobře

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

V Praze dne 27. 5. 2013